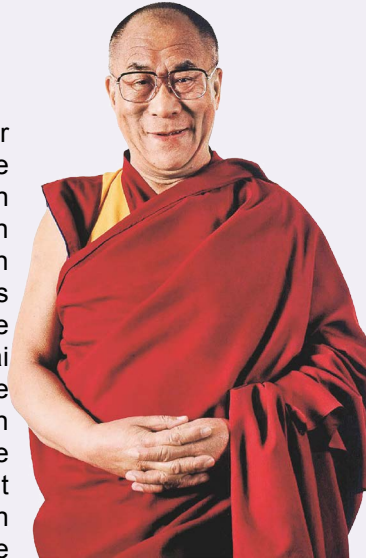

Tenzin Gyatso, de veertiende Dalai lama,
en de Theosophical Society

In **1956**, dat was dus vóór de invasie van Tibet door China van 1959, reisde de toen eenentwintigjarige Dalai lama naar India om daar de geboortedag van de Boeddha te vieren. Het was zijn eerste reis buiten Tibet. Hij werd vergezeld door de Panchen lama en een grote groep Tibetaanse boeddhisten. Tijdens deze reis bezocht hij ook het internationale hoofdkwartier van de Theosophical Society (hierna: TS) in Adyar, Chennai (voorheen Madras). Op 18 december schonk hij drie Tibetaanse manuscripten aan de Adyar bibliotheek en het onderzoekscentrum. Radha Burnier beschreef de drie in hout gesneden boeken als biografieën van pandit Atisha Dipankara, van de Indiase pandit Thelo en zijn leerling Narope van Nalanda, en van de Tibetaanse leerlingen Mila en Marpa.

Foto's: De Dalai lama bij de Banyan-boom

Foto's: De Dalai lama in de Adyar bibliotheek

Later schreef de Dalai lama dat de openheid van de theosofen ten opzichte van de vele religieuze tradities hem zijn kijk op religieus pluralisme had doen veranderen. Hij schreef: *Terugkijkend op deze reis in 1956 realiseerde ik mij dat mijn bezoek aan de Theosophical Society in Adyar een krachtige indruk op mij had achtergelaten. Daar was ik voor het eerst op directe wijze blootgesteld aan mensen en aan een beweging die trachtten de wijsheid van zowel 's werelds spirituele tradities als wetenschap samen te brengen. Ik voelde bij de leden een enorme openheid naar de grote religies van de wereld, en een oprechte omarming van pluralisme. Toen ik in 1957 terugkeerde naar Tibet, na een verblijf van meer dan drie maanden in wat voor mij, een jonge Tibetaanse monnik, een*

uiterst verbazingwekkend land was, was ik een ander mens geworden. Ik kon niet meer leven in het comfort van het exclusieve standpunt dat boeddhisme als de enige ware religie beschouwt.

Hieronder volgt een verslag uit *The Theosophist* over dit bezoek in **1957**: *Gedurende hun verblijf in Madras brachten Zijne Heiligheid de Dalai lama en de Panchen lama van Tibet, die in India zijn als gasten van de regering in verband met de viering van 'Buddha Jayanti', een bezoek aan het hoofdkwartier van de Theosophical Society in Adyar. Ze werden vergezeld door een groep van ongeveer zestig landgenoten.*

Aangekomen vanuit Kalakshetra werden de voorname gasten eerst naar de Banyan boom gebracht, en van daar naar Headquarters Hall, waar functionarissen van de TS hen verwelkomden met de traditionele kransen. Leden en bewoners van de compound waren daarvan enthousiast getuige.

De Dalai lama en de Panchen lama werden rondgeleid door de Adyar bibliotheek, met haar unieke collectie oude manuscripten, en bezochten daarna de boeddhistische tempel en de boom die in 1950 hier geplant werd als klein steekje van de Bo-boom uit Gaya; nu is het een grote boom.

Dit was het eerste bezoek van de Dalai lama en de Panchen lama aan India, en het was een groot voorrecht en eer voor de leden in Adyar om hieraan deelachtig te zijn op het hoofdkwartier.

Een ander bezoek aan Adyar volgde op 20 december **1959**. Dat was het jaar dat de Dalai lama aan de Chinese autoriteiten in Tibet ontsnapte, en zich vestigde in Dharamsala, in het noorden van India. In Adyar werd hij begroet door ongeveer driehonderd gasten, en werd vereerd met een high tea met westers en Indiaas eten. De heer Nilakanta Sri Ram, de Internationaal President van de TS, was zijn gastheer. Hier volgt een verkorte versie van het verslag over deze gelegenheid: *Van de recente gebeurtenissen onder de Banyan boom is de tea party van 20 december 1959 die door de president van de TS, Nilakanta Sri Ram, werd aangeboden aan Zijne Heiligheid de Dalai lama er één die men zich lang zal heugen.*

Foto: De Dalai Lama op de tea party onder de Banyan-boom

Leden van de TS die al vroeg waren aangekomen voor de conventie en ook bewoners van de compound werden uitgenodigd, zodat meer dan tweehonderd gasten aanwezig waren. Om vijf uur verwelkomde de president de Dalai lama door hem te bekransen bij de poort met de trilithon (twee verticale stenen met een derde horizontale daar bovenop) die dienst doet als officiële toegang tot de Banyan-boom.

Er zijn talloze andere contacten tussen de TS en de Dalai lama geweest. Minstens honderdvijftig artikelen door of over de Dalai lama zijn in theosofische tijdschriften gepubliceerd, en hij wordt veelvuldig genoemd of geciteerd.

Op 15 december **1972** kwamen twee vertegenwoordigers van de TS in America (TSA) op audiëntie bij Zijne Heiligheid in Dharamsala, India. Dat waren Joy Mills, president, en Helen Zahara, hoofdredacteur van Theosophical Publishing House (TPH). Joy Mills kwam toen op het idee om het boek *The Opening of the Wisdom-Eye* van de Dalai lama (zie advertentiepagina elders in dit blad, redactie) uit te geven dat tot dan toe alleen verkrijgbaar was in Zuid Azië. Zij vertelde hierover in een interview met Cynthia Overweg: *We hadden inmiddels de rechten voor de uitgave verkregen, en omdat we al een reis naar Adyar hadden gepland, vroegen Helen en ik ons af of we de Dalai lama zouden kunnen ontmoeten.* Ze regelden een en ander bij het Tibetaanse consulaat in New York, vlogen naar Delhi, namen de trein naar het noorden en tenslotte een taxi naar Dharamsala. Toen zij bij de woning van de Dalai lama arriveerden kwam deze meteen naar buiten om hen te begroeten, met wat Joy beschreef als *die wonderbaarlijke glimlach*. Ze herinnerde zich dat Helen de opmerking maakte dat H.P. Blavatsky de esoterische kant van het boeddhisme aan de westerse wereld bekend had gemaakt, en de Dalai lama vroeg wat zij geschreven had. *De Stem van de Stilte*, antwoordde Helen. Zich rechtstreeks tot Joy wendende vroeg hij wat de essentie van dat boek was. Joy had eerst even geen antwoord voorhanden, en vroeg zich af hoe ze het boek in het kort kon beschrijven. Uiteindelijk zei ze: *Het gaat over de paramita's, de zes volmaaktheden van het Mahayana boeddhisme.* De Dalai lama leek waarlijk opgewonden: *Ah, dan is het accuraat. Het is waar.* Joy was ontroerd en opgetogen dat zij dit grote en zo compacte boekje van HPB aan de Dalai lama had kunnen introduceren, en deze ontmoeting bleef één van haar diepst gekoesterde herinneringen. Zij nodigde de Dalai lama uit om te spreken op het hoofdkwartier van de TS in America, en dat leidde negen jaar later tot zijn bezoek aan de Olcott campus in Wheaton, Illinois.

In **1973** toerde Zijne Heiligheid zes weken door Europa, ontmoette aanhangers van vele religies, en ook theosofen. Hij verbleef in 'het grote huis', of Saint Michaels House, op het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) in Naarden en nam deel aan een paneldiscussie in de Besant Hall.

Foto: Dalai lama en Radha Burnier, de vorige president van de TS

In **1975** kwamen theosofen van over de hele wereld naar de conventie in Adyar om het honderdjarig bestaan van de TS te vieren. Bij die gelegenheid gaf de Dalai lama de openbare lezing, op 21 december, over het onderwerp *Mededogen en mentale ontwikkeling*.

Op 29 januari **1980** bezocht de Dalai lama het hoofdkwartier van de TS in India in Varanasi (en zou dat weer doen in 1988).

1981, bezoek aan Wheaton, Illinois, USA

Gedurende zijn Amerikaanse toer in 1981 verbleef de Dalai lama twee dagen op het hoofdkwartier van de TSA in Amerika, in Wheaton, Illinois. Hij werd vergezeld door een vertaler, beveiligingsmensen van de Tibetaanse regering in ballingschap, de Indiase regering en de staatspolitie van Illinois. De president van de TSA, Dora Kunz, en de internationale president Radha Burnier waren gastvrouwen. Op 21 juli hield hij een voordracht voor leden over *De boeddha-natuur*, in een tent op het grasveld. Die avond gaf hij een openbare voordracht over *Universele compassie en de wereldwijde crisis* op de nabijgelegen Wheaton North Highschool. Hij schonk Dora Kunz een thangka (een geschilderd of geborduurd Tibetaans boeddhistisch wandkleed) die nu in de meditatiekamer van het hoofdgebouw hangt.

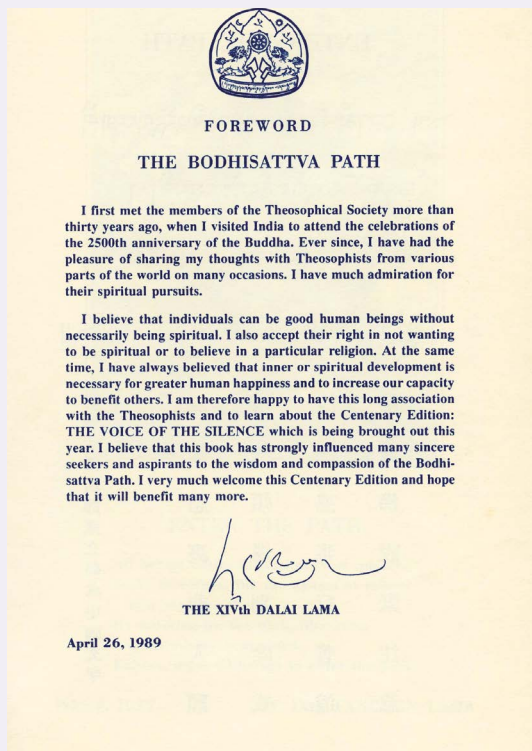

Foto: *The Bodhisattva Path*

Betty Bland schrijft over deze ontmoeting onder meer: *Er was ons gezegd dat we slechts tien minuten met Zijne Heiligheid hadden, maar door zijn oprechte interesse werden het er dertig. Eén van de eerste dingen die hij zei was hoe goed gezind hij de Theosophical Society was, en dat het zijn denken sinds 1956 beïnvloed had, toen hij een boeddhistische conferentie bezocht in India. Als jonge, serieus praktiserende monnik hadden zijn contacten met theosofen toen hem de ogen geopend... Theosofie had zijn horizon verbreed op het gebied van interreligieuze communicatie en wederzijds begrip, in de kritieke periode dat hij op weg was om een wereldleider te worden. Toen we hem benaderden met het voorstel om, gesponsord door de TSA, een evenement in Chicago te organiseren pauzeerde hij slechts even en antwoordde 'Ja,*

In **1989** schreef de Dalai lama het voorwoord voor een speciale uitgave door Concord Grove Press van HPB's *De Stem van de Stilte*, honderd jaar na de eerste publicatie. Hierin beschrijft hij onder meer zijn historische banden met de TS.

Op 26 december **1990**, werd in Adyar de honderdvijftiende internationale conventie geopend, ook de dag dat het honderdjarig bestaan van de Indiase afdeling werd gevierd. De Dalai lama gaf toen de zogenaamde Besant Lecture en presenteerde het boek *In Honour of Annie Besant*.

In mei **2010** reisden de president van de TSA, Betty Bland, en haar vice-president Tim Boyd naar Cedar Falls, Iowa, voor een audiëntie met de Dalai lama. Dit alles mondde uit in de afspraak om, gesponsord door de TSA, een evenement in Chicago te organiseren.

ik geef jullie volgend jaar twee dagen'. We waren in alle staten, dat spreekt vanzelf!

2011

Interreligieuze dialoog was het hoofdthema van de evenementen met de Dalai Lama die gesponsord werden door de TSA. Het paviljoen van de universiteit van Chicago in Illinois was de locatie voor zijn geheel uitverkochte openbare lezing van 17-07-2011. De Dalai lama sprak over *Het overbruggen van de geloofskloof*, voor een publiek van achtduizend toehoorders.

De volgende dag werd een paneldiscussie voor leden van de TSA en genodigden gehouden, met als titel *Bruggen bouwen: religieuze leiders in gesprek met de Dalai lama*. Tim Boyd, op dit moment (2019) International President van de TS, schreef over het aspect van fondswerving bij dit evenement:

Foto: De Dalai lama en Tim Boyd, toen de president van de TSA

Toen de Dalai lama ermee instemde dat de Theosophical Society in America zijn bezoek aan Chicago zou organiseren, besloten wij dat alle inkomsten van het evenement zouden worden weggegeven. We hadden onder meer het 'Tibet Fonds' gekozen als ontvanger van deze inkomsten: dat is een charitatieve organisatie, gevestigd in de USA en door de Dalai lama opgericht om de gemeenschap van Tibetaanse vluchtelingen te dienen. Dat betekende uiteindelijk dat ik op 19 september 2011 naar New York City afreisde. Het was een trots moment toen ik, in opdracht van de TSA, cheques van meer dan \$ 400.000 aan het 'Tibet Fonds' en de 'Dalai Lama Trust' overdroeg!

Toen Tim Boyd Zijne Heiligheid vroeg of hij lid van de TSA wilde worden, stemde deze hiermee graag in. Zo ontving de Dalai lama onderstaand certificaat, gedateerd 18 juli 2011.

Foto: Afbeelding van het bewijs van lidmaatschap van de Dalai lama

Dit artikel is samengesteld en vertaald door Wim Leys, op grond van het uitgebreide lemma van 1 maart 2018

https://theosophy.wiki/en/Tenzin_Gyatso_the_XIV_Dalai_Lama